

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEFPLAN (OPP) INVULWIJZER

Het is verplicht om een OPP op te stellen voor leerlingen die extra ondersteuning van het SWV ontvangen. Voor leerlingen die qua leerstofaanbod afwijken van het regulier onderwijsprogramma, maar binnen de basisondersteuning begeleid kunnen worden, is een OPP niet verplicht. Wel dient de school aan te tonen dat een leerling zich naar zijn mogelijkheden ontwikkelt aan de hand van doelen, aanbod en evaluatie. Het OPP kan hiertoe het middel zijn.

LEERLINGEGEGEVENS			
Naam:			
Geboortedatum:			
Groepsverloop:			
OPP vastgesteld op dd:	Het OPP dient binnen 6 weken na toekenning van de extra ondersteuning opgesteld te worden.		
Vastgesteld door:	Het OPP wordt vastgesteld door de school en besproken met ouders.	Handtekening:	Iemand van de school tekent voor vaststelling van het OPP.
Specifieke ondersteuningsbehoeften op het gebied van:			
☐ Leergebiedspecifiek, nl:			
☐ technisch lezen	☐ begrijpend lezen	☐ ... mogelijkheid om zelf leergebieden in te vullen, met name bij ZML.	
☐ spelling	☐ rekenen/wiskunde	☐ idem	☐ idem
☐ Leergebiedoverstijgend, nl:			
☐ Sociaal-emotionele ontwikkeling Sociale vaardigheden, samenwerken, interactie met de LK, communicatie, gedrag, omgaan met conflicten, zelfbeeld, zelfvertrouwen, competent voelen, zelfstandigheid, openheid, initiatief nemen en zelf keus maken, handicapacceptatie.		☐ Lichamelijk/Medisch Lichamelijke beperkingen, motorische ontwikkeling, chronische ziekte, rustmomenten, medische handelingen, zelfredzaamheid t.a.v. ziekte.	
☐ Leren-leren Werkhouding, taakaanpak, leerstijl, werkgeheugen, werktempo, concentratie, motivatie, interesse, zelfstandig werken en reflectie op eigen werk		☐ ... Mogelijkheid om zelf een domein in te vullen	
Betrokken ondersteuners/hulpverleners:		Ondersteuners van uit het onderwijs (bijv. AB) of externe hulpverleners (bijv. JZ, GGZ, SMW).	

ONDERBOUWING BESLUIT OPSTELLEN OPP:		
Beginsituatie		
<i>In het hier en nu en voor zover relevant voor het OPP. Bijv. uitkomsten psychodiagnostisch of medisch onderzoek, verslag bespreking ondersteuningsteams, geboden hulp (binnen en buiten school) en effect daarvan. Verwijs eventueel naar groeidocument of verslagen in het leerlingdossier.</i>		
Verplicht: <i>In het hier en nu en voor zover relevant voor het OPP .</i>	Belemmerende factoren	Bevorderende factoren
Leerlingfactoren	<i>Bijv: Cognitieve en didactische ontwikkeling, leerstoornissen, sociaal-emotionele ontwikkeling, leren-leren, spraak/taalontwikkeling, motorische/zintuigelijke en lichamelijke ontwikkeling, talenten, etc. Denk ook aan gegevens LOVS didactisch en sociaal-emotioneel.</i>	
Schoolfactoren	<i>Bijv: Instructievaardigheden, klassenmanagement en differentiatiecapaciteit van de leerkracht. Groepsgrootte en -samenstelling. Pedagogisch klimaat. Mogelijkheden tot ondersteuning in en buiten de klas.</i>	
Opvoed-/omgevingsfactoren	<i>Bijv: Onderwijsondersteunend gedrag ouders (betrokkenheid bij het onderwijs aan hun kind, supervisie, verwachtingen). Gezinsfactoren (scheiding, stress, ingrijpende gebeurtenissen). Hobby's/vrije tijd.</i>	

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF: ZIE BIJLAGEN VOOR ONDERSTEUNDE TABELLEN.			
GEPLAND UITSTROOMNIVEAU E8:			
Vak:	Functioneringsniveau/uitstroomniveau E8:	Afwijking van het regulier onderwijsprogramma?	
Lezen:	<i>Bijv: FN M6/VMBO BB.</i>	☐ Ja. Evt.: leerroute/leerlijn: <i>bijv. Passende Perspectieven leerroute 1, 2 of 3 of CED-leerlijnen.</i>	☐ Nee, zie groepsplan. <i>Indien de leerling het reguliere onderwijsprogramma volgt, kan verwezen worden naar het groepsplan voor het betreffende vak.</i>
Spelling:		☐ Ja. Evt.: leerroute/leerlijn:	☐ Nee, zie groepsplan.
Rekenen:		☐ Ja. Evt.: leerroute/leerlijn:	☐ Nee, zie groepsplan.
Begrijpend lezen:		☐ Ja. Evt.: leerroute/leerlijn:	☐ Nee, zie groepsplan.
...		☐ Ja. Evt.: leerroute/leerlijn:	
Verplicht: GEPLANDE UITSTROOMBESTEMMING VO:			
<p><i>De geplande uitstroombestemming is een gewogen besluit op basis van de uitstroomniveaus per leergebied en de factoren die de ontwikkeling en het leren van de leerling belemmeren en bevorderen.</i></p> <p><i>Het vaststellen van een uitstroombestemming is verplicht, ook voor jonge kinderen. Het bepalen van een uitstroombestemming heeft altijd een tijdelijk en voorlopig karakter. Hoe jonger het kind, hoe groter de onzekerheidsmarge. Communiceer dit duidelijk met ouders, evalueer tenminste jaarlijks of de uitstroombestemming bijgesteld dient te worden en leg dit vast.</i></p>			
☐ VSO	☐ VMBO BB ☐ met LWOO	☐ HAVO	
☐ Praktijkonderwijs	☐ VMBO KB ☐ met LWOO	☐ VWO	
	☐ VMBO GT ☐ met LWOO		
Datum laatste bijstelling ontwikkelingsperspectief:		Door:	
<p><i>Bij evaluatie van het handelingsdeel dient ook gekeken worden of het OPP bijgesteld moet worden. Leg vast wanneer dit gebeurt en door wie.</i></p>			

HANDELINGSDEEL LEERGEBIEDOVERSTIJGEND:

BETREFT:				
☐ Sociaal-emotionele ontwikkeling		☐ Lichamelijk/Medisch		
☐ Leren-leren		☐ ...		
Doelen op lange termijn (globaal):				
<i>Bijv: vergroten zelfvertrouwen, zelfstandig werken verbeteren, leren omgaan met frustraties, acceptatie handicap, etc. Zie ook bijlagen en de CED-leerlijnen sociaal-emotionele ontwikkeling en leren-leren.</i>				
Instemming ouders handelingsdeel:	Besproken op datum:		Handtekening ouders:	<i>Ouders dienen in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP.</i>

DOELEN EN AANBOD OP KORTE TERMIJN (10 weken)	
Periode:	
Leerkracht:	
Beginsituatie:	
<i>Wat gaat nu moeilijk, wat lukt al wel? Benut evt. informatie uit LOVS Sociaal-emotioneel.</i>	
Doelen op korte termijn (10 weken):	
<i>Zie ook de CED-leerlijnen sociaal-emotionele ontwikkeling en leren-leren.</i>	
<i>Formuleer de leergebiedoverstijgende doelen in termen van gewenst gedrag. Houd als school de doelen klein, zodat de kans op succes aanzienlijk is. Betrek de leerling en de ouders bij het stellen van de doelen. Zeker voor deze leergebiedoverstijgende domeinen is het belangrijk de doelen SMART te formuleren:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Specifiek: concreet, klein, overzichtelijk</i> • <i>Meetbaar: het beschreven doelgedrag is waarneembaar</i> • <i>Acceptabel: leerkracht, leerling en ouders vinden het doel relevant</i> • <i>Ambitieuw: het doel is gebaseerd op hoge verwachtingen</i> • <i>Realistisch: haalbaar gelet op de mogelijkheden en beperkingen van de leerling, het onderwijs en de ouders</i> • <i>Tijdgebonden: wanneer moet het doel bereikt zijn (evaluatiedatum)</i> 	
<i>Bijv.:</i>	
<i>P. kan 15 minuten onafgebroken aan een opdracht werken.</i>	
<i>P weet wat hij moet doen als hij klaar is.</i>	

Verplicht: Onderwijsbehoeften leerling:			
<p><i>Om deze doelen te behalen heeft deze leerling:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een instructie nodig die... • Opdrachten, taken, (leer)activiteiten of materialen nodig die... • Een leeromgeving of werkvormen nodig die... • Feedback nodig die... • Groepsgenoten nodig die... • Een leerkracht nodig die... • Ouders nodig die... <p><i>Bijv: Rustige werkplek Timer waarop staat hoeveel tijd er nog is Werkmap waarin staat wat P. doet als hij klaar is Afspraak: wat moet ik doen als ik een vraag heb? Regelmatig langs lopen en feedback geven Zelf werk na laten kijken Gewenst gedrag belonen: menukaart met leuke opdrachten, complimenten geven, bijvoorbeeld als hij meteen begint met opdracht Inzet computer (P. werkt graag achter PC) Na intensieve opdracht: ontspanning.</i></p>			
Verplicht: Ondersteuningsbehoeften leerkracht/ouders:			
<p>Beschrijf hier extra ondersteuning vanuit het SWV, bijv. AB.</p> <p>Wat heeft de leerkracht nodig om dit kind te kunnen bieden wat het nodig heeft? <i>Ondersteuningsbehoeften leerkracht met hulpzinnen als: kennis van, vaardigheden in, materiaal voor, meer handen in de klas in de vorm van, begeleiding of ondersteuning bij/door...</i></p> <p>Wat hebben ouders nodig om dit kind te kunnen bieden wat het nodig heeft? <i>Ondersteuningsbehoeften gezin of ouders met hulpzinnen als: kennis van, vaardigheden in, begeleiding of ondersteuning bij/door ...</i></p>			
Acties:			
Wie doet wat, wanneer, hoe vaak en hoe lang.			
Verplicht: Evaluatie (tenminste jaarlijks met ouders)	Datum:		Aanwezig:
<p>Evalueer het OPP volgens de ondersteuningscyclus binnen de school. Het OPP dient minimaal jaarlijks met ouders geëvalueerd te worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zijn de leergebiedoverstijgende doelen behaald? Analyse + hoe verder • Ontwikkelt de leerling zich conform de verwachtingen? • Bijstelling ontwikkelingsperspectief (vermeld datum)? • Is (vervolg)aanvraag extra ondersteuning nodig? 			

DOELEN EN AANBOD OP KORTE TERMIJN (10 weken)			
Periode:	<i>Herhaling cyclus.</i>		
Leerkracht:			
Beginsituatie:			
Doelen op korte termijn (10 weken):			
Verplicht: Onderwijsbehoeften leerling:			
Verplicht: Ondersteuningsbehoeften leerkracht/ouders:			
Acties:			
Verplicht: Evaluatie (tenminste jaarlijks met ouders)	Datum:		Aanwezig:

HANDELINGSDEEL LEERGEBIEDSPECIFIEK:

Alleen invullen indien afwijking van het regulier onderwijsprogramma:

Per vakgebied het geplande uitstroomniveau, functioneringsniveau en tussendoelen (in vaardigheidsscores) vaststellen. Zie bijlage voor tabel CITO vaardigheidsscores en functioneringsniveaus.

DOELEN TECHNISCH LEZEN:													
WOORDLEZEN (DMT)	Afnamemoment	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	Gepland uitstroomniveau E8
	Afgenomen kaart(en)												
	Datum												
	Behaalde VS												
	Behaald FN												
	Geplande VS												
	Gepland FN												
TEKSTLEZEN (AVI)	Afnamemoment	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	Gepland uitstroomniveau E8
	Datum												
	Behaald FN												
	Gepland FN												

Instemming ouders handelingsdeel:	Besproken op datum:		Handtekening ouders:	<i>Ouders dienen in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP.</i>
--	----------------------------	--	-----------------------------	--

AANBOD TECHNISCH LEZEN:			
Periode (10 weken):	Groep:		Leerkracht:
Doelen	Wat ga ik doen	Hoe ga ik het doen	Hoe vaak en wanneer
<p><i>Bij afwijkingen van een deel van het reguliere programma, beschrijft de school welke doelen de school nastreeft op basis van het geplande uitstroomniveau voor lezen, taal en rekenen.</i></p> <p><i>Per vakgebied vaststellen wat de inhoudelijke doelen zijn om het gestelde tussendoel (vaardigheidsscore) te behalen.</i></p>	<p><i>(leerstof/methode/materialen)</i></p>	<p><i>(zie belemmerende en beschermende factoren/ instructie/verwerking/in en buiten de klas)</i></p> <p>Beschrijf hier extra ondersteuning vanuit het SWV, bijv. AB.</p>	<p><i>(in en buiten de klas)</i></p> <p>Beschrijf hier extra ondersteuning vanuit het SWV, bijv. AB.</p>
<p>Verplicht: Evaluatie (tenminste jaarlijks met ouders)</p>	<p>Datum:</p>	<p><i>Evaluatiemomenten vaststellen (4x per jaar), uitvoeren en eventueel bijstellen van beredeneerd, gepland aanbod</i></p>	<p>Aanwezig:</p>
<p><i>Evalueer het OPP volgens de ondersteuningscyclus binnen de school. Het OPP dient minimaal jaarlijks met ouders geëvalueerd te worden.</i></p> <p><i>Bronnen: methode-afhankelijke toetsen, methodegebonden toetsen, observaties.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Na een half jaar afname van geschikte CITO-toets (waarmee de leerling een VS kan behalen op III-niveau)</i> <i>Zijn de geplande vaardigheidsscores behaald? Analyse + hoe verder</i> <i>Zijn de leergebiedspecifieke tussendoelen bereikt? Analyse + hoe verder</i> <i>Was het aanbod qua inhoud en organisatie voldoende afgestemd op de leerling?</i> <i>Ontwikkelt de leerling zich conform de verwachtingen?</i> <i>Bijstelling ontwikkelingsperspectief (vermeld datum)?</i> <i>Is (vervolg)aanvraag extra ondersteuning nodig?</i> 			

DOELEN SPELLING:												
Afnamemoment	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	Gepland uitstroomniveau E8
Afgenomen toets												
Datum												
Behaalde VS												
Behaald FN												
Geplande VS												
Gepland FN												

Instemming ouders handelingsdeel:	Besproken op datum:		Handtekening ouders:	<i>Ouders dienen in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP.</i>
--	----------------------------	--	-----------------------------	--

AANBOD SPELLING:					
Periode (10 weken):	Feb-juli 2014	Groep:		Leerkracht:	
Doelen	Wat ga ik doen	Hoe ga ik het doen	Hoe vaak en wanneer		
<ul style="list-style-type: none"> - Moeilijke meervouden (f/v) - moeilijke meervouden (s/z) - open en gesloten lettergrepen - woorden eind d - woorden beginnen/eindigen met 's - Uitgang tie, teit, heid - werkwoorden in tegenwoordige tijd - werkwoorden in verleden tijd, zonder klankverandering - spellingbewustzijn vergroten: spellingsregels toepassen bij schrijven teksten - motivatie spelling vergroten 		<ul style="list-style-type: none"> Verlengde instructie in subgroep Extra leertijd in bloktijd weektaak Auditieve analyse oefenen bij lange, klankzuivere woorden: schrijven zoals je het hoort Zelfcorrigerende software bij methode op spellingcategorieën die moeilijk zijn Zelf geschreven tekst laten controleren op spellingfouten Moeilijke woorden opzoeken in opzoekboekje Spellingregels visualiseren: kaart op tafel Huiswerk spelling Rustige werkplek 			

Verplicht: Evaluatie (tenminste jaarlijks met ouders)	Datum:		Aanwezig:	

BEGRIJPEND LEZEN:												
Afnamemoment	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	Gepland uitstroomniveau E8
Afgenomen toets												
Datum												
Behaalde VS												
Behaald FN												
Geplande VS												
Gepland FN												

Instemming ouders handelingsdeel:	Besproken op datum:		Handtekening ouders:	<i>Ouders dienen in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP.</i>
--	----------------------------	--	-----------------------------	--

AANBOD BEGRIJPEND LEZEN:			
Periode (10 weken):		Groep:	
		Leerkracht:	
Doelen	Wat ga ik doen	Hoe ga ik het doen	Hoe vaak en wanneer
Evaluatie, datum:		Aanwezig:	

REKENEN-WISKUNDE:												
Afnamemoment	M3	E3	M4	E4	M5	E5	M6	E6	M7	E7	M8	Gepland uitstroomniveau E8
Afgenomen toets												
Datum												
Behaalde VS												
Behaald FN												
Geplande VS												
Gepland FN												

Instemming ouders handelingsdeel:	Besproken op datum:		Handtekening ouders:	<i>Ouders dienen in te stemmen met het handelingsdeel van het OPP.</i>
--	----------------------------	--	-----------------------------	--

AANBOD REKENEN/WISKUNDE:					
Periode (10 weken):		Groep:		Leerkracht:	
Doelen		Wat ga ik doen		Hoe ga ik het doen	
Verplicht: Evaluatie (tenminste jaarlijks met ouders)		Datum:		Aanwezig:	

BIJLAGE BIJ ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF:

- CITO functioneringsniveau en vaardigheidsscores**

Functioneringsniveau	Vaardigheidsscores nieuwe CITO normen			Vaardigheidsscores derde generatie toetsen		
	Rekenen-wiskunde	Spelling	Begrijpend lezen	Rekenen-wiskunde 3.0	Spelling 3.0	Begrijpend lezen 3.0
<M3	0 - 29	<106	< -7 (lager dan E3)	0 – 109,5	0 – 140,5	0 – 112,5
M3	30 - 35	107 - 109		109,5 – 121,5	140,5 – 164,5	
M3E3	36 – 40	110 - 112		121,5 – 133,5	164,5 – 188,5	
E3	41 – 45	113 - 115	-6 - 1	133,5 – 145,5	188,5 – 209,5	112,5 – 120,5
E3M4	46 – 49	116 - 118	2 - 8	145,5 – 157,5	209,5 – 228,5	120,5 – 129,5
M4	50 – 54	119 - 120	9 - 14	157,5 – 168,5	228,5 – 243,5	129,5 – 134,5
M4E4	55 – 59	121	15 - 16	168,5 – 177,5	243,5 – 256,5	134,5 – 137,5
E4	60 – 65	122	17 - 20	177,5 – 187,5	256,5 – 270,5	137,5 – 142,5
E4M5	66 – 69	123 - 125	21 - 23	187,5 – 198,5	270,5 – 286,5	142,5 – 151,5
M5	70 – 74	126 - 127	24 - 26	198,5 – 206,5	286,5 – 298,5	151,5 – 156,5
M5E5	75 – 78	128 - 129		206,5 – 212,5	298,5 – 306,5	156,5 – 158,5
E5	79 – 82	130	27 - 30	212,5 – 218,5	306,5 – 314,5	158,5 – 163,5
E5M6	83 – 84	131 - 132		218,5 – 224,5	314,5 – 315,5	163,5 – 170,5
M6	85 – 87	133 - 134	31 - 35	224,5 – 231,5	315,5 – 319,5	170,5 – 175,5
M6E6	88 – 90	135 - 136		231 - 237,5	319,5 - 329,5	175,5 – 177,5
E6	91 – 95	137 - 138	36 - 41	237,5 - 243	≥ 329,5	≥ 177,5
E6M7				243 – 248,5		
M7	96 – 102	139	42 – 45	248,5 - 254		
M7E7				≥ 254		
E7	103 – 107	140 - 141	46 - 49			
B8	108 - 110					
M8	111 – 112	142 - 143	50 - 56			
>M8	> 113	>144	> 57			

Wanneer het getoetste functioneringsniveau van een leerling meer dan een jaar afwijkt van het niveau van de toets die u heeft afgenomen, is de meting van de toets niet meer voldoende betrouwbaar. Als gevolg daarvan kunt u geen betrouwbare uitspraak doen over het functioneringsniveau van de leerling. De toets 'past' in dat geval niet volledig bij de leerling waardoor de leerling niet optimaal de kans heeft gekregen om te laten zien wat hij kan.

• **Tabel: IQ-scores, uitstroomniveau en functioneringsniveau einde groep 8**

Totaal-score ¹	Uitstroomniveau	Leerrendement	Functionerings-niveau E8	Criteria RVC LWOO (achterstand op minimaal twee vakken, waarvan i.i.g. RE of BL)	Specifieke stoornis (bijv. dyslexie, dyscalculie)
60- 74	Praktijkonderwijs	gaan per leerjaar <50% vooruit	Max. E5		
75-80 ²	Grensgebied PrO / LWOO	VMBO met LWOO uitstroom gaan per leerjaar 50-75 % vooruit	Tussen E5 en M7	Leerrendement voor het betreffende vakgebied: 50-75%	
81 - 91	VMBO Basis	VMBO uitstroom gaan per leerjaar 75-100% vooruit	Ondergrens E7	Functionerings-niveau E8: E5 - M7	Functionerings-niveau M8: E6 voor het betreffende vakgebied
92-96	VMBO Kader		Ondergrens Einde groep 8	Tevens sociaal-emotionele problemen ³	
97-104	VMBO theoretisch			Leerrendement voor het betreffende vakgebied: 50-75%	
105-113	HAVO	HAVO uitstroom gaan per leerjaar 100-120 % vooruit		Functionerings-niveau E8: E5 - M7	
114 en hoger	VWO				

NB

- Bij uitstroom naar havo/vwo leggen prestaties op de inzichtelijke vakken begrijpend lezen en rekenen meer gewicht in de schaal wat betreft advisering.
- Het geplande uitstroomniveau voor het voortgezet onderwijs dient gebaseerd te worden op meer dan CITO alleen. Voor schoolsucces zijn de motivatie voor leren, de werkhouding en de sociaal-emotionele ontwikkeling in het perspectief van het leren net zo belangrijk, zo niet belangrijker. Daarnaast spelen belemmerende en bevorderende factoren in de thuissituatie een rol.

¹ IQ en uitstroomniveau gebaseerd op NIO handleiding

² Er is een overlapgebied waarbinnen de leerling zowel voor het PrO als LWOO in aanmerking komt (IQ 75 t/m 80).

³ in de IQ-bandbreedte van 91 tot en met 120 moet sprake zijn van sociaal-emotionele problematiek om in aanmerking te komen voor LWOO.

• **RICHTLIJN UITSTROOMNIVEAU, CITO-SCORES EN EN LEERLIJNEN VOORTGEZET ONDERWIJS - SBZW⁴**

UITSTROOMNIVEAU	NIO handleiding IQ score/ criteria RVC	CITO		FN E8	DLE bij DL 60/criteria RVC	Referentieniveau	Passende Perspectieven ⁵
GYMNASIUM/TTO		A+	I+			>1S	Leerroute 1
VWO	114 en hoger	A	I			>1S	Leerroute 1
HAVO/VWO		A/B	I-II			>1S	Leerroute 1
HAVO	105-113	B	II			>1S	Leerroute 1
TL/HAVO		B/C	III			1S	Leerroute 1
Gemengd/theoretisch	97-104	C	III			1S	Leerroute 1
Kader	92-96	C/D	IV			1F	Leerroute 2
Basis	81-91	D	IV			1F	Leerroute 2
LWOO	>90 en sociaal emotionele problemen	D/E	IV- V	E5-M7 op 2 vakgebieden waarvan minimaal 1 RE of BL	30-45 op 2 vakgebieden waarvan minimaal 1 RE of BL	<1F	Leerroute 2
LWOO	75-80	E	IV- V	E5-M7 op 2 vakgebieden waarvan minimaal 1 RE of BL	30-45 op 2 vakgebieden waarvan minimaal 1 RE of BL	<1F	Leerroute 2
PrO/LWOO	75-80	E	V			<1F	Leerroute 2/3
Praktijkonderwijs	60-74	E	V	Max E5 op 2 vakgebieden	<30 op 2 vakgebieden	<1F	Leerroute 3
VSO ZML	Het (V)SO hanteert eigen leerlijnen. Op het VSO ZML zal een perspectief worden opgesteld dat toeleidt naar dagbesteding, arbeid of vervolgonderwijs.						

⁴ Dit is een richtlijn opgesteld door SBZW. Hier aan kunnen geen rechten worden ontleend.

⁵ Toelichting leerroutes Passende Perspectieven:

De referentieniveaus vormen voor alle leerlingen het uitgangspunt, ook voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, inclusief leerlingen binnen vmbo-bb/kb. Er zijn echter leerlingen die ondanks de inspanningen van de school referentieniveau 1F niet halen *op het moment dat het van hen wordt verwacht*.

Dan kan er gebruik gemaakt worden van de leerroutes van het project Passende Perspectieven van SLO. Dit is alleen bedoeld voor die leerlingen waarvan verwacht wordt dat het behalen van niveau 1F op 12-jarige leeftijd moeilijk wordt voor taal en/of rekenen. Gefundeerde onderbouwing waarom een leerling in een bepaalde leerroute geplaatst wordt is belangrijk. Dat kan door het formuleren van een ontwikkelingsperspectief. Op basis van de diverse uitstroombestemmingen zijn er drie leerroutes voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte.

Leerroute 1 (gemiddelde/bovenmiddelde capaciteiten):

Leerlingen met (ernstige) beperking (al dan niet reken/taalspecifiek). Uitstroom: VMBO-t, HAVO, VWO

Doel: behalen 1F op 12-jarige leeftijd, op specifieke onderdelen inzetten hulpmiddelen/compensatie. Voor HAVO, VWO op sommige domeinen inzetten op 1S

Leerroute 2 (minder cognitieve capaciteiten):

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die doorstromen naar VMBO bb/kb (LWOO). Leidt naar 1F met nadruk op de belangrijke vaardigheden (prioriteit). Basis leggen voor behalen 2F in VMBO.

Leerroute 3 (minder cognitieve capaciteiten):

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die doorstromen naar PRO of VSO-arbeid. Belangrijk is functioneel met taal/rekenen bezig te zijn. Leidt naar 1F op onderdelen. Ook in vervolgonderwijs verder werken aan 1F